

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
комунального закладу
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ СПОРТУ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ»

27.03 2025, протокол № 5

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом КЗ «ДФКС» ДОР»

від 27 березня 2025 № 26

Директор коледжу

Олег ДЕРЛЮК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ГАРАНТА,
ПРОЄКТНУ ГРУПУ ТА ГРУПУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
А7 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ
У КОМУНАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СПОРТУ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Обговорено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки

07.02 2025 протокол № 7

Розглянуто на засіданні методичної ради

20.02 2025 протокол № 6

1. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблене відповідно до законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами), Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 липня 2021 року № 749, Методичних рекомендацій розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти Державної служби якості освіти України та Науково-методичного центру вищої та фахової передвищої освіти 2022 року, інших нормативно-правових актів, а також нормативних документів Коледжу з метою удосконалення та розвитку системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в Комунальному закладі «Дніпропетровський фаховий коледж спорту» Дніпропетровської обласної ради».

1.2. Це Положення визначає порядок призначення, основні завдання, права та обов'язки гаранта освітньо-професійної програми Фізична культура і спорт, за якою здійснюється підготовка здобувачів фахової передвищої освіти, як інструменту внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти у Коледжі.

1.3. Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу та оприлюднюється на офіційному сайті коледжу.

2. Призначення гаранта освітньо-професійної програми

2.1. Гарант освітньо-професійної програми затверджується педагогічною радою та призначається наказом директора коледжу на навчальний рік.

2.2. Гарант освітньо-професійної програми – педагогічний працівник Коледжу, який працює за основним місцем роботи, призначається наказом директора з метою організації діяльності щодо розроблення, впровадження, реалізації, перегляду та моніторингу освітньо-професійної програми, а також для забезпечення і контролю якості підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за освітньо-професійною програмою Фізична культура і спорт.

2.3. Кандидатуру гаранта освітньої-професійної програми пропонує для затвердження заступник директора з навчальної або навчально-методичної роботи. До видання відповідного наказу обов'язки гаранта освітньо-

професійної програми, як правило, покладаються на голову циклової комісії професійної та практичної підготовки або члена групи забезпечення спеціальності.

2.4. Пропозиції щодо зміни гаранта освітньо-професійної програми спеціальності Фізична культура і спорт подаються заступником директора та вносяться на затвердження педагогічною радою директором Коледжу.

2.5. Гарант освітньої програми у межах прав та обов'язків, які регулює це Положення, підпорядковується заступнику директора з навчальної або навчально-методичної роботи. Гарант освітньої програми керується цим Положенням, Статутом Коледжу, Стратегією розвитку комунального закладу «Дніпропетровський фаховий коледж спорту» Дніпропетровської обласної ради та іншими законодавчим та нормативно-правовими документами.

2.6. Вимоги до гаранта освітньої програми:

- працює за основним місцем роботи в Коледжі на посаді педагогічного працівника;
- має вищу кваліфікаційну категорію, науковий ступінь та/або вчене звання та досвід роботи в галузі не менше ніж 5 років;
- є членом групи забезпечення відповідної спеціальності.

Гарант зобов'язаний орієнтуватися в сучасних тенденціях забезпечення якості фахової передвищої освіти, тенденціях розвитку спеціальності Фізична культура і спорт та ринку праці.

2.7. Гарант освітньої програми за своїми функціональними обов'язками несе відповідальність за реалізацію освітньої програми на всіх її етапах та під час проведення акредитації, яка здійснюється за вимогами Державної служби якості освіти, за якість та унікальність, конкурентні переваги освітньої програми.

2.8. Гарант відповідає за реалізацію освітньо-професійної програми на весь термін навчання за даною освітньо-професійною програмою.

2.9. Якість та відповідність освітньо-професійної програми забезпечуються особисто гарантом освітньо-професійної програми, проєктною (робочою) групою та групою забезпечення освітньо-професійної програми, зацікавленими сторонами.

3. Формування та функції проєктної групи

3.1. Проєктна (робоча) група освітньо-професійної програми – група педагогічних працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю Фізична культура і спорт на рівні фахової передвищої освіти і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами.

У складі проектної групи повинно бути не менше трьох педагогічних працівників, які працюють у Коледжі за основним місцем роботи, мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, досвід роботи за відповідною спеціальністю не менше 5 років, у тому числі педагогічної діяльності. Керівник проектної групи - є гарантом освітньо-професійної програми.

Керівником проектної групи призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж роботи не менше як 5 років або, в окремих випадках, може призначатися викладач вищої кваліфікаційної категорії, який має педагогічне звання викладач-методист та стаж роботи не менше як 5 років.

3.2. Функції проектної (робочої) групи:

- розробляє концепцію освітньої діяльності;
- розробляє освітньо-професійну програму:

забезпечує чітко сформовані цілі освітньо-професійної програми, які демонструють особливості та/або унікальність освітньо-професійної програми, відповідність цілей освітньої програми місії та стратегії коледжу;

формує профіль програми, а саме: мету, характеристику, програмні результати навчання, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей;

- забезпечує врахування інтересів і пропозицій зацікавлених сторін під час формулювання цілей та програмних результатів освітньо-професійної програми, а саме: роботодавців, здобувачів фахової передвищої освіти, інших стейкхолдерів (збирає рецензії, відгуки, проводить опитування, залучення до проектування програми).

- розробляє відповідно до нормативних вимог навчальний план, структурно-логічну схему освітньо-професійної програми та іншу документацію відповідно до ОПП;

- здійснює аналіз забезпечення освітньо-професійної програми навчально-методичними матеріалами, необхідними інформаційними ресурсами, кадрами, матеріально-технічними ресурсами (устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання);

- здійснює порівняльний аналіз аналогічних вітчизняних освітніх програм;

- здійснює моніторинг освітньої програми, оцінює її слабкі та сильні сторони і перспективи розвитку;

- повідомляє відповідні структурні підрозділи про зміни в ліцензійній справі для внесення їх до Єдиної державної електронної бази з питань освіти: інформацію про кадрове забезпечення; матеріально-технічне забезпечення;

- бере участь в підготовці та проведенні акредитації освітньо-професійної програми.

3.3. Проектна група в межах своєї компетентності несе відповідальність за те, щоб освітньо-професійна програма відповідала чинному стандарту фахової передвищої освіти і не виходила за рамки спеціальності.

3.4. Кандидатури керівника та членів проектної (робочої) групи освітньо-професійної програми обговорюються на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки, ухвалюються на засіданні методичної ради та затверджуються рішенням Педагогічної ради коледжу та наказом директора КЗ «ДФКС»ДОР».

3.5. Будь-які зміни до складу проектної (робочої) групи здійснюються наказом директора коледжу на підставі службової записки заступника директора з навчальної або навчально-методичної роботи, витягу з протоколу засідання методичної ради та змінених відомостей про проектну (робочу) групу.

4. Формування та функції групи забезпечення освітньо-професійної програми

4.1. Група забезпечення освітньої програми створюється в Коледжі для забезпечення провадження освітньої діяльності та визначається наказом директора Коледжу.

Група забезпечення спеціальності – група педагогічних працівників (не менше чотирьох осіб) для яких Коледж є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітньо-професійної програми Фізична культура і спорт освітньо-професійного ступеню фаховий молодший бакалавр, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Під час розрахунку показників для спеціальності А7 Фізична культура і спорт галузі знань А Освіта звання «Заслужений тренер України» прирівнюється до вченого звання професора, «Заслужений майстер спорту» - вченого звання доцента.

Група забезпечення здійснює освітній процес відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в комунальному закладі «Дніпропетровський фаховий коледж спорту» Дніпропетровської обласної ради» із урахуванням вимог студентоцентрованого підходу, принципів академічної свободи, постійно оновлює зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень та сучасних практик, забезпечує виконання навчального плану освітньо-професійної програми.

4.2. Основні завдання та обов'язки групи забезпечення освітньо-професійної програми:

- розробляють концепції розвитку освітньо-професійної програми;
- забезпечують відповідності освітньої програми підготовки фахівців сучасному стану науки, вимогам ринку праці та новітнім освітнім технологіям;
- визначають основні напрями методичного забезпечення навчального процесу при здійсненні підготовки фахових молодших бакалаврів;
- забезпечують періодичний перегляд освітньо-професійної програми та внесення змін до неї та до чинних навчальних планів підготовки фахових молодших бакалаврів;
- розглядають та затверджують робочі програми та силабуси освітніх компонентів за умов їхньої відповідності вимогам освітньо-професійної програми, стандартам фахової передвищої освіти спеціальності Фізична культура і спорт, навчальним планам підготовки, також забезпеченості навчально-методичними розробками, використанням сучасних інформаційних технологій;
- обирають форми і методи навчання і викладання освітніх компонентів, які найкраще сприяють досягненню програмних результатів навчання;
- здійснюють моніторинг задоволеності здобувачів фахової передвищої освіти якістю надання освітніх послуг (якість освітньо-професійної програми, організація освітнього процесу, кадрове та матеріальне забезпечення) шляхом анкетування та опитувань та прийняття рішень за його результатами;
- обирають форми контрольних заходів та критерії оцінювання, що дозволяють довести досягнення програмних результатів навчання;
- забезпечують об'єктивність оцінювання, дотримуються принципів академічної доброчесності;
- здійснюють аналіз рівня забезпеченості освітніх компонентів необхідними інформаційними ресурсами, навчально-методичною літературою, устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання; відповідності навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів освітньо-професійній програмі, навчальному плану, робочій навчальній програмі відповідного освітнього компонента;
- здійснюють погодження Програми комплексного кваліфікаційного іспиту з фахових дисциплін;
- розробляють та затверджують екзаменаційні білети комплексного кваліфікаційного іспиту; визначають методики та форми проведення

комплексного кваліфікаційного іспиту з фахових дисциплін, критерії оцінювання компетентностей випускників на іспиті;

- здійснюють затвердження пакетів матеріалів комплексних контрольних робіт із освітніх компонентів, що входять до навчальних планів підготовки фахівців фахової передвищої освіти;

- ініціюють перегляд освітніх програм з метою оновлення змісту освітніх компонентів відповідно до тенденцій розвитку спеціальності Фізична культура і спорт галузі знань Освіта із залученням здобувачів фахової передвищої освіти, роботодавців, випускників;

- готують річні звіти (відомості) про самооцінювання освітньо-професійної програми;

- беруть участь в підготовці та проведенні ліцензування освітньої діяльності та акредитації освітньо-професійної програми, готують документи до обов'язкового зовнішнього оцінювання (акредитації) освітньо-професійної програми;

- здійснюють інші функції, що забезпечують функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти Коледжу.

4.3. Керівник групи забезпечення організовує розроблення документального забезпечення для провадження освітньої діяльності (акредитаційної справи, навчально-методичних комплексів освітніх компонентів, навчального плану, документів, необхідних для атестації здобувачів фахової передвищої освіти) та виконує заходи, які спрямовані на удосконалення якості освітнього процесу та не суперечать вимогам нормативних актів.

4.4. Кандидатури керівника та членів групи забезпечення освітньо-професійної програми обговорюються на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки, ухвалюються на засіданні методичної ради та затверджуються рішенням Педагогічної ради коледжу та наказом директора КЗ «ДФКС»ДОР».

5. Основні завдання та функції гаранта освітньо-професійної програми

5.1. Гарант освітньо-професійної програми під час розроблення освітньо-професійної програми у взаємодії з членами проєктної групи та зацікавленими учасниками освітнього процесу:

- забезпечує відповідність змісту освітньо-професійної програми стандарту фахової передвищої освіти спеціальності Фізична культура і спорт, а у разі його відсутності – відповідність програмних результатів

навчання дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня;

- здійснює загальне керівництво змістом освітньо-професійної програми, актуалізацією варіативної компоненти у відповідності до потреб ринку праці;

- визначає цілі освітньо-професійної програми, що мають узгоджуватися з місією та стратегією коледжу;

- забезпечує досягнення унікальності та інноваційності, врахування галузевих і регіональних особливостей змісту освітньо-професійної програми, що надає їй необхідні конкурентні переваги під час позиціонування на ринку освітніх послуг України та за кордоном;

- організовує заходи, які спрямовані на запити стейкхолдерів, актуалізацію освітньо-професійної програми з урахуванням вимог сучасних тенденцій розвитку освіти;

- координує роботу із розробки освітньо-професійної програми, навчального плану та навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів програми.

5.2. Гарант освітньо-професійної програми під час реалізації освітньо-професійної програми:

- взаємодіє з внутрішньою системою забезпечення якості фахової передвищої освіти Коледжу за освітньо-професійною програмою Фізична культура і спорт;

- забезпечує діяльність із періодичного перегляду освітньо-професійної програми, з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, представників студентського самоврядування, органів державної влади та громадськості; тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого і регіонального контексту, а також позитивного досвіду реалізації аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм;

- здійснює моніторинг кадрового забезпечення освітньо-професійної програми, відповідність педагогічних працівників, які задіяні в реалізації освітньо-професійної програми, кваліфікаційним вимогам, що необхідні для викладання освітніх компонентів освітньо-професійної програми;

- надає до навчального відділу проєкт освітньо-професійної програми, не пізніше ніж за місяць до її затвердження, з метою оприлюднення на офіційному вебсайті Коледжу для отримання пропозицій зацікавлених сторін;

- надає освітньо-професійну програму, затверджену Педагогічною радою до навчального відділу для її оприлюднення на офіційному вебсайті Коледжу;

- контролює та оновлює данні щодо інформаційного і навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми на вебсайті Коледжу;

- контролює та аналізує рівень забезпеченості освітньо-професійної програми необхідними інформаційними, матеріально-технічними ресурсами, які є необхідними для викладання освітніх компонентів освітньо-професійної програми та, за потреби, розробляє відповідні рекомендації з усунення виявлених недоліків;

- здійснює заходи із популяризації та дотримання академічної доброчесності серед викладачів та здобувачів фахової передвищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою Фізична культура і спорт;

- контролює наявність інформації щодо кар'єрного шляху випускників.

5.3. Гарант освітньо-професійної програми під час акредитації освітньо-професійної програми:

- забезпечує своєчасність підготовки та надання в електронній формі через офіційний портал ДСЯОУ відомостей про самооцінювання освітньо-професійної програми та документів, що підтверджують наведену в них інформацію;

- забезпечує виконання функцій контактної особи від коледжу на період проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми Фізична культура і спорт;

- забезпечує узгодження програми виїзду експертної групи при проведенні акредитаційної експертизи;

- у визначений програмою візиту час забезпечує присутність осіб, з якими заплановані індивідуальні співбесіди, інтерв'ю, фокус-групи;

- забезпечує контроль за оприлюдненням на офіційному сайті коледжу відомостей про самооцінювання освітньо-професійної програми; програми виїзду експертної групи; звіту експертів за результатами акредитаційної експертизи; висновку та рішення Державної служби якості освіти щодо акредитації освітньо-професійної програми Фізична культура і спорт в терміни, визначені Положенням про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, документів щодо акредитації освітньо-професійної програми;

- бере участь (у разі необхідності) у засіданнях галузевої експертної ради та Державної служби якості освіти, де розглядається акредитаційна справа;

- за підсумками акредитації, в 10-ти денний термін, в письмовій формі надає Аналітичний звіт до адміністрації Коледжу щодо оцінки отриманих

зауважень та рекомендацій ДСЯОУ з обов'язковим аналізом: внутрішньої підготовки звіту про самоаналіз освітньої програми (позитивні практики та труднощі); адекватності реагування підрозділів Коледжу при підготовці до акредитації освітньо-професійної програми (з виокремленням служб, які своєчасно не надали необхідної інформації, методичного забезпечення), питання та труднощі під час роботи Експертної групи в Коледжі; бачення шляхів усунення отриманих зауважень.

5.4. Гарант і педагогічні працівники мають забезпечити належну реалізацію освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою Фізична культура і спорт.

5.5. Наглядову функцію за діяльністю робочої групи з розробки та якісної реалізації освітньо-професійної програми несе заступник директора з навчальної або навчально-методичної роботи.

5.6. Гарант освітньо-професійної програми реалізує вказані завдання у межах робочого часу педагогічного працівника.

5.7. До індивідуального плану Гаранта вказані завдання та обов'язки вносяться як методична та організаційна робота.

6. Права та обов'язки гаранта освітньо-професійної програми

6.1. В межах виконання своїх функцій гарант освітньо-професійної програми має право:

- вносити пропозиції щодо затвердження, перегляду або оновлення освітньо-професійної програми та навчального плану спеціальності Фізична культура і спорт;
- вносити на розгляд Педагогічної ради коледжу пропозиції щодо забезпечення ефективної реалізації освітньо-професійної програми;
- співпрацювати зі структурними підрозділами Коледжу, брати участь у засіданнях методичної ради, Педагогічної ради, зібраннях студентського активу та стейкхолдерів, де обговорюються і вирішуються питання реалізації, перегляду, моніторингу та удосконалення освітньо-професійної програми;
- співпрацювати зі стейкхолдерами, здобувачами фахової передвищої освіти, представниками органів державної влади, громадськістю та активно залучати їх до процесу перегляду і поліпшення освітньо-професійної програми з урахуванням вимог ринку праці та потреб розвитку сучасного суспільства;
- брати участь у визначенні умов реалізації ОПП, розробці навчальних планів, робочих навчальних планів, програм практик та інших документів щодо навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми;

- співпрацювати із адміністрацією коледжу шляхом внесення пропозицій стосовно навчально-методичного забезпечення освітнього процесу;

- вносити обґрунтовані пропозиції щодо формування та зміни кадрового складу працівників, які забезпечують освітній процес з освітніх компонентів загальної професійної підготовки навчального плану ОПП;

- узгоджувати закріплення освітніх компонентів за педагогічними працівниками коледжу;

- вносити пропозиції щодо заохочення працівників, які залучені до реалізації освітньо-професійної програми;

- отримувати від підрозділів Коледжу необхідну інформацію щодо забезпечення реалізації освітньо-професійної програми та заповнення відомостей (звіту) самооцінювання;

- брати участь у засіданнях екзаменаційної комісії з атестації здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю Фізична культура і спорт.

6.2. Обов'язки гаранта освітньо-професійної програми:

- координувати роботи із розробки освітньо-професійної програми, навчального плану та навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів ОПП;

- контролювати та координувати заходи щодо забезпечення якості навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми;

- взаємодіяти з фахівцями навчального відділу, під час ліцензування спеціальності та акредитації освітньо-професійної програми;

- забезпечувати періодичний моніторинг освітньо-професійної програми з метою її удосконалення;

- здійснювати організаційні та координаційні функції щодо забезпечення освітньо-професійної програми необхідними інформаційними, матеріально-технічними ресурсами, навчально-методичними матеріалами тощо;

- забезпечувати оновлення та перегляд цілей освітньо-професійної програми відповідно до рекомендацій, опитувань зацікавлених сторін з урахуванням тенденцій змін на ринку праці;

- сприяти впровадженню інноваційних технологій, сучасних педагогічних форм і методів навчання при реалізації освітньо-професійної програми;

- забезпечувати спільно з адміністратором Єдиної державної електронної бази освіти (далі – ЄДЕБО), фахівцями відділу кадрів,

представниками структурних підрозділів актуальність інформації в ЄДЕБО, на офіційному вебсайті Коледжу;

- організовувати заходи, спрямовані на врахування запитів стейкхолдерів, представників ринку праці для актуалізації освітньо-професійної програми до сучасних вимог;

- дотримуватися норм етичної поведінки, академічної доброчесності та запобігання виникненню конфліктних ситуацій на усіх етапах реалізації ОПП та здійснювати заходи щодо забезпечення дотримання цих норм усіма учасниками освітнього процесу;

- контролювати дотримання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності щодо кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення освітньо-професійної програми;

- ініціювати проведення самооцінювання освітньо-професійної програми, а у разі виявлення недоліків в освітньо-професійній програмі або освітній діяльності з її реалізації забезпечити їх усунення;

- збирати, аналізувати та враховувати інформацію щодо кар'єрного шляху випускників освітньо-професійної програми Фізична культура і спорт та використовувати їхній досвід під час перегляду освітньо-професійної програми;

- підтримувати високий рівень наукової та професійної активності відповідно до профілю та специфіки освітньо-професійної програми.

7. Відповідальність та взаємодія із структурними підрозділами Коледжу

7.1. Гарант освітньо-професійної програми, члени проєктної (робочої) групи та групи забезпечення у своїй діяльності взаємодіють з цикловими комісіями, навчальною частиною, навчально-методичною частиною, відділом кадрів та іншими структурними підрозділами Коледжу в межах виконання своїх обов'язків.

7.2. Робота груп ґрунтується на принципах науковості, саморозвитку, гуманізму, декоративізму, наступності, персональної та колективної відповідальності, колегіальності та гласності обговорення питань, що віднесені до їх компетенції.

7.3. Члени проєктної (робочої) групи та групи забезпечення несуть відповідальність за:

- своєчасне та якісне виконання поточних та перспективних планів, завдань, обов'язків, покладених на групи, правильність та об'єктивність прийнятих рішень;

- дотримання вимог достовірності інформації та збереження конфіденційності;
- виконання умов Колективного договору, правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки.

8. Прикінцеві положення

8.1. Дане Положення схвалюється Педагогічною радою Коледжу та затверджується і вводиться в дію наказом директора.

8.2. Зміни і доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються в тому ж порядку, що й саме Положення.

8.3. Адміністрація Коледжу після проходження акредитації ОПП з підсумковою оцінкою А/В має повноваження щодо матеріального заохочення Гаранта та проєктної (робочої) групи, групи забезпечення в способи, що не суперечать законодавству України, Статуту Коледжу та іншим нормативним документам.

Це положення не є оригінальним науковим текстом та укладачі не претендують на авторство і першоджерело. Цей текст створено на основі вітчизняних практик, нормативних документів.